

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Відділення «Інформаційних технологій, фінансів, маркетингу та туризму»
Циклова комісія загальноосвітніх дисциплін

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ»

Код навчальної дисципліни ОЗП-1

Освітньо-професійна програма «Інженерія програмного забезпечення»

Спеціальність 121 Інженерія програмного забезпечення

Галузь знань 12 Інформаційні технології

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Мова навчання українська

Розробник: Матвєєв Віктор Володимирович, викладач вищої категорії,

викладач-методист

E-mail: matvieiev.viktor@chic.cv.ua

Сторінка курсу на сайті «Дистанційне навчання ЧІФК»

<https://dn.chic.cv.ua/course/view.php?id=1134>

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю вівторок з 14⁰⁰ до 15⁰⁰

адреса м. Чернівці, вул. Садова, 8, аудиторія 3

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю вівторок з 14⁰⁰ до 15⁰⁰

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Курс «Історія української державності» аналізує провідні тенденції етногенезу (походження) українського народу, його діяльність в усіх сферах суспільного, державно-політичного, соціально-економічного й духовно-культурного життя.

Курс «Історія української державності» розроблений для набуття теоретичних знань та практичних умінь в галузі історичних проблем, що торкаються витоків української нації, зародження та розвитку української державності, процесів розбудови сучасної незалежної України. Спираючись на набуті знання, майбутні фахівці матимуть змогу порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати події минулого та сучасності, успішно спілкуватися та взаємодіяти з людьми, аргументовано, на основі історичних фактів, відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, формулювати власну думку стосовно різних загальносвітових процесів.

Метою навчальної дисципліни «Історія української державності» є вивчення закономірностей виникнення і розвитку державності на території України, витоків та формування найсуттєвіших політичних інституцій, трансформації політичних устроїв державних утворень, що існували в Україні; розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання патріотичних і морально-етичних переконань фахівця, причетності до тисячолітньої історії українського народу, усвідомленню студентами належності України до європейського історико-культурного простору.

Предметом вивчення дисципліни є складний процес історії формування та розвитку української державності багатомільйонного українського народу, його діяльності в соціально-економічній, суспільно-політичній та культурній сферах з найдавніших часів до сьогодення.

Згідно з освітньо-професійною програмою, в результаті вивчення дисципліни «Історія української державності» студент повинен набути таких компетентностей:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Отримати такі результати навчання:

РН 01. Застосовувати основні принципи професійної етики у галузі програмної інженерії, усвідомлювати їх соціальну значимість та культурні аспекти в професійній діяльності.

РН 13. Спілкуватися українською та іноземною мовою усно і письмово з питань інженерії програмного забезпечення.

РН 14. Розуміти предметну область, застосовувати знання у професійній діяльності.

2. Завдання дисципліни

Основними завданнями дисципліни «Історія української державності» є шляхом переосмислення та оновлення історичних знань, що є гарантією незворотності національно-державного відродження українського народу – забезпечити формування історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

3. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: знання шкільних курсів «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта»; постреквізити: «Основи правознавства», «Соціально-політичні студії», «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)».

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

форма навчання	рік підготовки	семестр	кількість			кількість годин					вид підсумкового контролю (курсова робота)	
			кредитів	годин	змістових розділів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		
денна	2	3	3	90	11	29	-	16	-	45	-	екзамен
заочна												

4.2. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	змістовний розділ	зміст розділу по темам	завдання / форми контролю
1	Вступ до курсу «Історія української державності». Державність доби Античності і раннього Середньовіччя.	Предмет, завдання і концепція курсу «Історія української державності». Джерела та історіографія курсу.	опрацювання літератури
		Доісторичне минуле України. Початки формування українського етносу та його державності.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Давні народи і цивілізації на території сучасної України.	самостійне опрацювання питань, тези
2	Генеза української державності в епоху Середньовіччя: наукова полеміка.	Формування державності на українських землях. Київська Русь в IX - XIII ст..	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної

			таблиць
		Київська Русь в період феодальної роздробленості.	самостійне опрацювання питань, тези
		Українська державність після занепаду Київської Русі (XIII-XVI ст.)	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Київська Русь і Галицько-Волинська держава.	есе, тестовий контроль
3	Латентна доба української державності (Литовсько-Руська держава).	Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	опрацювання літератури, створення синхронних таблиць
		Причини та джерела появи козацтва. Козацько-селянські повстання кінця XVI ст. – першої третини XVII ст.	самостійне опрацювання питань, тези
4	Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення.	Перша українська національна революція середини XVII ст.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Загострення кризи української державності. Руїна.	самостійне опрацювання питань, тези
		Гетьманщина у XVIII ст. Ліквідація царизмом української автономії.	самостійне опрацювання питань, тези
		Українська національна революція і становлення державності українського народу.	есе, тестовий контроль
5	Українська національна ідея в умовах бездержавності.	Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та австро-угорської імперій.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Соціально-політичний рух й національне відродження в Україні наприкінці XVIII ст.	самостійне опрацювання питань, тези
6	Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку ХХ ст..	Початок нової хвилі відродження ідей суверенної державності у ХХ ст.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Україна в Першій світовій війні.	самостійне опрацювання питань, тези
7	Еволюція українського державотворення в 1917-1921 рр..	Ідея української державності в суспільно-політичному житті на початку ХХ ст. (1917-1921 рр.)	опрацювання літератури, створення хронологічної та

			термінологічної таблиць
	Українська Центральна Рада: шлях від ідеї автономності України до проголошення самостійності.		самостійне опрацювання питань, тези
	Українська Держава П.Скоропадського.		самостійне опрацювання питань, тези
	Директорія УНР та її боротьба за владу в Україні.		самостійне опрацювання питань, тези
	Західноукраїнська Народна Республіка.		самостійне опрацювання питань, тези
	Друга українська національна революція 1917-1921 рр.		есе, тестовий контроль
8	Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.).	Українська державність в 1920-30-х рр.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
	Становлення радянської моделі державності в Україні. «Воєнний комунізм».		самостійне опрацювання питань, тези
	«Радянська модернізація» України.		самостійне опрацювання питань, тези
	Національно-культурна політика державної партії в УРСР (1921 - 1939 рр.).		самостійне опрацювання питань, тези
	Суспільно-політичні процеси в Україні в 20 – 30-ті рр. ХХ ст.		есе, тестовий контроль
9	Україна і Друга світова війна: нова парадигма.	Україна і Друга світова війна.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
	Західноукраїнські землі у складі іноземних держав.		самостійне опрацювання питань, тези
	Західна Україна між двома світовими війнами (1918-1939 рр.).		есе, тестовий контроль
	Радянсько-німецькі договори 1939 року. Початок Другої світової війни.		самостійне опрацювання питань, тези
	Напад Німеччини та її союзників на СРСР. Окупація України.		самостійне опрацювання питань, тези
	Окупаційний режим і розгортання руху Опору в Україні.		самостійне опрацювання питань, тези
	Відновлення радянської влади. Основні підсумки й уроки Другої світової війни.		самостійне опрацювання питань, тези
	Україна в Другій світовій війні (1939-		есе, тестовий

		1945 pp.).	контроль
10	Зміни в політичному житті України (другий половині 40-80-х рр. ХХ ст.).	Політичне та соціально-економічне життя України повоєнної доби. «Відлига».	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Трансформаційні тенденції соціально-політичного життя України доби «застою» та «перебудови».	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць
		Україна в повоєнні роки та в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства.	самостійне опрацювання питань, тези
		Реакція та застій в 70-80-х років, «перебудова».	самостійне опрацювання питань, тези
		Українська РСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.: трансформація суспільного розвитку.	есе, тестовий контроль
11	Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.).	Передумови проголошення (відновлення) незалежної Української держави.	самостійне опрацювання питань, тези
		Державотворчі процеси незалежної України.	самостійне опрацювання питань, тези
		Третя українська національна революція.	есе, тестовий контроль
		Утвердження української держави та її розбудова на сучасному етапі.	опрацювання літератури, створення хронологічної та термінологічної таблиць

5. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, проміжного, підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв’язку між викладачем та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. *Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими розділами.*

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з питання;
- усна наукова доповідь;
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;

- аналіз джерельної і монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо);
- реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному (атестація) контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за роботи за змістовними розділами є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Проміжний контроль проводиться відповідно до графіка навчального процесу (розпорядження завідувача відділенням). Оцінка контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного контролю. Контрольні заходи проміжного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи проміжного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових проміжного контролю при визначенні оцінки за проміжний контроль розробляється викладачем.

До контрольного заходу відповідного проміжного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному проміжному заході йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і проміжної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як іспит, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни.

Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням циклової (предметної) комісії та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів.

Іспит є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю. Оцінка за екзамен «автоматично» не виставляється.

6. Критерії оцінювання знань

Оцінювання якості знань студентів в умовах організації навчального процесу здійснюється за національною шкалою оцінювання.

Для підготовки до семінарських занять студент повинен мати конспект (у вигляді письмових нотаток або текстових цифрових/друкованих матеріалів), де містяться основні положення, окремі дефініції та дати по темі, яка виноситься на розгляд.

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване історичне мислення; розгорнути і стислі, але конкретні усні відповіді, відповіді у тестах, участь у дискусіях тощо.

Критерії оцінювання знань студентів:

оцінка за національною шкалою	критерії оцінювання
«5» - відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«4» - добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна; вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«3» - задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих; володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«2» - незадовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Шкала оцінювання тестових завдань:

оцінка за національною шкалою	відсоток (%) вірних відповідей на тест
«5» - відмінно	90-100
«4» - добре	74-89
«3» - задовільно	60-73
«2» - незадовільно	0-59

7. Рекомендована література

Базова (основна)

1. Бойко О. Д. Історія України / О. Д. Бойко. – [8-е вид., перероб., допов.]. – Київ: Академія, 2021. – 640 с.
2. Бойко О. Д. Новітня історія України (2014-2019 рр.) / О. Д. Бойко. – Київ: Академія, 2020. – 160 с.
3. Грицак Я. Нариси з історії України: формування української модерної нації

- / Я. Грицак. – [2-ге вид.]. – Київ: Генеза, 2000. – 249 с.
4. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття: нариси політичної історії. / Т. Гунчак – Київ: ЦНЛ, 2019. – 288 с.
5. Дорошенко М. Історія України. Курс лекцій. / М. Дорошенко – Київ: Самміт-книга, 2021. – 472 с.
6. Іванченко Р. П. Історія без міфів: бесіди з історії української державності / Р. П. Іванченко – Київ: ЦНЛ «Навчальна книга – Богдан», 2020. – 336 с.
7. Історія без цензури: у 10 кн. – Київ: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. – («Історія без цензури»).
8. Історія України / керівник авт. кол. Ю. Зайцев – [2-е вид., зі змінами]. – Львів: Світ, 1998. – 488 с.
9. Історія України: навч.-метод. посібник / Н. М. Левицька, В. О. Колосюк, С. Б. Буравченкова [та ін.]; за ред. Н. М. Левицької – Київ : Кондор, 2015. – 336 с.
10. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушин, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
11. Історія України: посібник / за ред. Г. Д. Темка, Л. С. Тупчієнка. – Київ: Академія, 2002. – 480 с.
12. Історія української державності: підручник у 2-х томах / Борисова О.В., Климов А.О., Т. 1. Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. - Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. – 344 с.
13. Історія української державності: підручник у 2-х томах / Борисова О.В., Климов А.О., Т. 2. 1917-2017 pp. - Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 464 с.
14. Історія цивілізації. Україна. Т. 2: Від Русі до Галицького князівства (900-1256) : наук. вид. / М-во інформ. політики України; упоряд. О. Є. Черненко; авт. кол. О. Б. Бубенок; О. П. Моця, А. М. Домановський [та ін.]. – Харків: Фоліо, 2021. – 590 с.
15. Касьянов Г. В. Україна 1991-2007: нариси новітньої історії / Г. В. Касьянов – Київ: Наш час, 2008. – 480 с.
16. Крип'якевич І. П. Історія України / І. П. Крип'якевич – Київ: ЦНЛ, 2022. – 502 с.
17. Литвин В. М. Історія України: підручник / В. М. Литвин – Київ: Наукова думка, 2013. – 991 с.
18. Матвєєв В. В. Глосарій термінів та понять з історії України. / В. В. Матвєєв. – Чернівці, 2016. – 224 с.
19. Матвєєв В. В. Хронологічний довідник з історії України. / В. В. Матвєєв. – Чернівці, 2017. – 107 с.
20. Петровський В. В. Історія України: неупереджений погляд. Факти. Міфи. Коментарі. / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Харків: «Школа», 2007. – 592 с.
21. Політична історія України. ХХ століття: [в 6 т.] / редкол.: І.Ф.Курас (голова) [та ін.]. – Київ: Генеза, 2002-2003.
22. Світлична В. В. Історія України: навч. посібник / В. В. Світлична. – [9-е вид., перероб., допов.].– Київ: Каравела, 2019. – 360 с.
23. Субтельний О. Україна. Історія. / О. Субтельний – [3-е вид., перероб. і допов.]. – Київ: Либідь, 1992. – 720 с.
24. Танцюра В. І. Політична історія України: навчальний посібник / В. І. Танцюра – Київ, Видавничий центр «Академія», 2008. – 552 с.

25. Terra Ucrainica. Історичний атлас України і сусідніх земель. / [Є. Синица, Я. Гордієнко, М. Майоров та ін.]. – Київ: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. – 224 с.
26. Україна крізь віки: у 15 т. – Київ: Альтернатива, 1998-2000.
27. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ ст. / Редкол.: В. А. Смолій, Ю. А. Левенець (співголови) та ін. – Київ: «Інститут історії України», 2007. – 1028 с.
28. Українська державна ідея XVII-XVIII століть: проблеми формування, еволюції, реалізації / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – Київ: Альтернативи, 1997. – 367 с.
29. Юрій М. Ф. Етногенез українського народу / М. Ф. Юрій – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2007. – 262 с.
30. Яворницький Д. І. Історія запорізьких козаків: [у 3 т.] / Д. І. Яворницький. – Львів: Світ, 1990-1992.
31. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. / Н. Яковенко – [3-е вид., перероб., розшир.]. – Київ: Критика, 2006. – 584 с.

Джерела

1. Акт проголошення незалежності України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/site/postanova/akt_nz.htm
2. Галицько-Волинський літопис. Дослідження. Текст. Коментар / за ред. М.Ф. Котляра. – Київ: Наукова думка, 2002. – 400 с.
3. Декларація про державний суверенітет України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
4. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 – листопад 1920 рр.: документи і матеріали: [в 2 т.] / [упоряд.: В. Верстюк (кер.), Г. Басара-Тиліщак, В. Бойко, О. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Н. Маковська, О. Михайлова, Т. Осташко, О. Щусь]; НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Дослідний ін-т сучасної укр. історії (Філадельфія) – Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. – Т. 1. – 688 с.
5. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 – листопад 1920 рр.: документи і матеріали: [в 2 т.] / [упоряд.: В. Верстюк (кер.), Г. Басара-Тиліщак, В. Бойко, О. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Н. Маковська, О. Михайлова, Т. Осташко, О. Щусь]; НАН України, Ін-т історії України, ЦДАВО України, Дослідний ін-т сучасної укр. історії (Філадельфія) – Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. – Т. 2. – 744 с.
6. Історія України (соціально-політичні аспекти): Хрестоматія / Авторупоряд. С. О. Костилєва. – Київ: НТУУ «КПІ», 2009. – 338 с.
7. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А. П. Коцур, Н. В. Терес – Київ – Чернівці: Книги–XXI, 2008. – 1100 с.
8. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин. – Київ: Наукова думка, 2013. – 1056 с.
9. Колективізація та голодомор на Славутчині 1928–1933: збірник документів / [упоряд., передмова та коментарі В. Г. Берковського]; Держ. арх. служба України, ЦДАВО України, ЦДАЗУ, Український інститут національної пам'яті, Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, Славутська міська рада – Київ – Хмельницький: ПП Цюпак А. А., 2013. – 416 с.
10. Конституція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

11. Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ ст. Документи і матеріали [в 2 ч.] / упоряд. І. С. Азарх [та ін.]; редкол.: В.А. Смолій (голова) [та ін.]; Національна академія наук України, Інститут історії України – Київ: Наукова думка, 2020-2021.
12. Україна в ХХ ст. (1900-2000): Збірник документів і матеріалів / Упоряд.: А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. Ю. Король [та ін.]. – Київ: Вища школа, 2000. – 351 с.
13. Україна в ХХ столітті (1900-2000): збірник документів і матеріалів : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / упоряд.: А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. Ю. Король [та ін.]; ред. Н. М. Шевченко. – Київ: Вища школа, 2000. – 351с.
14. Українська Центральна Рада: документи і матеріали: [в 2 т.] / В. Ф. Верстюк, О. Д. Бойко, Ю. М. Гамрецький, Г. М. Михайличенко; НАНУ, Ін-т історії, Центр. держ. архів. – Київ: Наукова думка, 1996 – Т. 1: 4 березня – 9 грудня 1917 р. – 594 с.
15. Українська Центральна Рада: документи і матеріали: [в 2 т.] / В. Ф. Верстюк, О. Д. Бойко, Ю. М. Гамрецький, Г. М. Михайличенко; НАНУ, Ін-т історії, Центр. держ. архів. – Київ: Наукова думка, 1996 – Т. 2: 10 грудня 1918 р. – 29 квітня 1918 р. – 426 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Архів інституту історії України НАН України: <http://history.org.ua/uk>
2. Бібліотека Верховної Ради України: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/wellcome.html>
3. Державна історична бібліотека України: <http://www.dibu.kiev.ua>, (адреса системи каталогів: <http://www.dibu.kiev.ua/html/katalogi.htm>)
4. Електронна бібліотека Чернівецького індустріального фахового коледжу: <http://books.chic.cv.ua/>
5. Збірник наукових праць «Проблеми історії України: факти, судження, пошуки»: <http://resource.history.org.ua/ejournal/EJ0000012>
6. Інституту джерелознавства і археографії ім. М.С.Грушевського: <http://archeos.org.ua/>
7. Інституту світової економіки і міжнародних відносин <https://www.nas.gov.ua/UA/Org/Messages/Pages/NASMassMedia.aspx?OrgID=0000310>
8. Інтернет ресурси інституту історії України НАН України: <http://resource.history.org.ua>
9. Наукова бібліотека імені М.Максимовича <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>
- 10.Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <https://library.ukma.edu.ua/>
- 11.Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
- 12.Національна бібліотека імені В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 13.Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого: <https://nlu.org.ua/>
- 14.Український історичний журнал: <http://uhj.history.org.ua/uk/home>

9. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Здобувачі освіти повинні мати активовану корпоративну пошту.

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилятися на корпоративну пошту викладача.

Під час викладання дисципліни «Історія української державності» викладач застосовує наступні методи навчання:

- словесні методи (лекція, пояснення, дискусія);
- наочні методи (ілюстрація, демонстрація мультимедійних презентацій);

- практичні методи;
- проблемно-пошукові методи.

Студент повинен ретельно готоватися до семінарських занять: конспектувати відповіді на питання плану, виписувати визначення рекомендованих термінів і понять. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і семінарському заняттях.

Навчально-методичні матеріали дисципліни висвітлені на відповідній сторінці платформи сайту дистанційного навчання Коледжу.

За умов змішаного, дистанційного навчання заняття відбуваються через платформу GoogleMeet за попереднім запитом викладача через корпоративну пошту.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. окремі пропущенні заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації після пропуску. Відпрацювання заняття здійснюється у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття або у формі письмової роботи.

Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Чернівецького індустріального фахового коледжу допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/03/ilovepdf_merged.pdf.

Індивідуальні завдання, тестовий контроль, інші види робіт, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

У разі, якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>.

Перескладання іспиту з дисципліни «Історія української державності» відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних на те причин <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>.

Академічна добросередінність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки. Академічна добросередінність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із зачлененням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), plagiatu (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної добросередінності регламентується Положенням про академічну добросередінність учасників освітнього процесу в Чернівецькому індустріальному фаховому коледжі <https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/akademichnadobrochesnist.pdf>.

У разі порушення здобувачем освіти академічної добросередінності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.